

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K. za četrta leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Možje naprednjaki, še enkrat v boj!

V volilnem okraju Brežice, Sevnica in Laško ni dobil nobeden izmed četvero kandidatov večine vseh glasov in treba bode dne 23. t. m. zopet voliti. V ožjo volitev prideta kandidat narodne stranke Ferdo Roš in klerikalni odvetnik dr. Benkovič. Odločiti bodo imeli v ti bitki zlasti delavci, ki so pri prvi volitvi volili Antona Čobala in volilci barona Moscona. Že s tem, da pri prvi volitvi niso volili zvezarja dr. Benkoviča, so izkazali ti volilci svoje napredno mišljenje. In zdaj? Vse kar napredno misli, naj se združi. Delavci, kmetje in obrtniki naprednega mišljenja, pomislite, da se gre zdaj za boj med lučjo in temo, med naprednjakom in nazadnjakom. Neodpustljiv greh zoper svoj lastni program store somišljeniki vseh tu imenovanih strank, narodne, socialistiške in Mosconove, ako se ne vržejo kakor en mož v boj zoper skupnega sovražnika. Med vsemi spodnještajerskimi kandidati ni bilo zopernejše in odurnejše prikazni nego dr. Benkovič. Možje, naprednjaki, če držite sploh kaj na napredno prepričanje, zastavite vse moči, da bode 23. maja izvoljen napredni kandidat Ferdo Roš. Mnogo naprednih volilcev je pri prvi volitvi izostalo. Pri ožji volitvi mora vse na volišče — in zmagal bode kandidat napredka, ostudni napad klerikalizma na ta napredni okraj pa bode za zmiraj odvrnen. Ves slovenski svet gleda na Vas, volilci laškega, brežiškega in sevniskega okraja. **Volite prihodnji četrtek vsi**

Ferdinanda Roša.

Prvi naskok na klerikalizem in prvaštvo minoli torek se je sijajno posrečil.

Kandidata narodne stranke Roblek in Ježovnik prodrli, Roš v ožji volitvi. Ostali kandidatje narodne stranke ostali tokrat v manjšini.

Shod zaupnikov narodne stranke. Kakor smo že v zadnji številki naznačili, se vrši takoj po ožji volitvi (ki bode 23. t. m.) shod zaupnikov cele stranke. Ta shod sklicujemo na dne 26. t. m. ob pol 2. uri popoldne v Narodni dom v Celju. Na dnevnem redu je pogovor o položaju in stališče nasproti poslancem. — Prosimc naše okrajne odbore, da se takoj posvetujejo o položaju v okrajih in da se že vnaprej dogovore o možeh, katere pošljejo na shod. Število se ne omejuje. Podrobnejše v prihodnji številki. Opozarjamo na velikansko važnost tega shoda za stranko ter pričakujemo obile udeležbe iz vseh krajev Spodnje Štajerske.

Izvrševalni odbor narodne stranke.

Delavci v okrajih Laško, Sevnica in Brežice! Spominjajte se, da je samo s pomočjo naprednih Slovencev bil v Mariboru izvoljen socialni demokrat Resel. Zdaj potrebujejo napredni Slovenci Vašo pomoč zoper klerikalca odvetnika dr. Benkoviča. Ali se more socialni demokrat v Vašem okraju sploh pomišljati, ali naj voli naprednega Slovenca Roša ali nazadnjaka dr. Benkoviča? Delavci, 23. maja pokažite, da v boju zoper nazadnjaštvo moramo biti edini!

Volilci brežiškega, sevniskega in laškega okraja! Shranite legitimacije za ožje volitve, ki so dne 23. maja med klerikalcem dr. Benkovičem in naprednjakom Rošem.

Agitatorji! Kmetje! Delavci! Takoj na delo za Vašega naprednega kandidata Ferdinanda Roša!

Narod zmagal!

Pred pol letom smo ustanovili narodno stranko. Zakaj? Da bi v ti organizaciji mogli uspešno delovati za napredek — svoj? Ne, za napredek štajerskih Slovencev. Toda slabo smo bili sprejeti. Zasmeh, preziranje, obrekovanje s strani politikov okoli „Slov. Gospodarja“ in prvakov! To je bil pozdrav za delavce narodne stranke. Dne 7. svečana se je v Mariboru sklenilo ubiti našo organizacijo. Sprave ni hotel sprejeti dr. Korosec in ne prvaki. V silobranu smo pozvali narod, naj odloči in narod je pretekli torek odgovoril slovesno. Star komando „Slov. Gospodarja“ je doživel strahovit poraz. Franc Roblek, katerega je podpirala narodna stranka nasproti vsiljencu takozvane kmečke zveze dr. Povaleju, je pri volitvi sijajno zmagal, enako Vinko Ježovnik nasproti deželnemu odborniku Robiču, ki se je zastopnikom narodne stranke 7. svečana posmehoval. Zagovornik nazadnjaštva in sovražnik šole dr. Benkovič istotako ni bil izvoljen in pride v ožjo volitev. Ostali kandidati, katere je podpirala naša stranka

in naš list, dobili so povsod častno manjšino. Naše moči so bile prešibke izvojevati zmago na celi črti, dosegli smo pa uspehe, katerim se vsakdo čudi.

In zdaj? Narodna stranka se nikakor ne bo udala pijanosti zaradi zmage, ampak si je v svesti velike odgovornosti, katera jo zadene s tem, da je tudi v zakonodajnem zastopu prišla do vpliva in moči. Ne zadene nas vsa odgovornost. Kmečka zveza je dobila več zastopnikov nego mi, tem večje so tudi njene dolžnosti nasproti narodu. V razmerju števila zastopnikov zaupa pa tudi narodna stranka, da bode častno sodelovala za boljšo bodočnost naroda.

Zelo obžalujemo, da se ni posrečilo stranki priboriti zmago tudi našim dičnim somišljenikom Vinku Žurmanu, Jakobu Zadravcu, Viktorju Glaserju in Josipu Mursi. Štajerski Slovenci bi bili v njih pridobili neupogljive in značajne zastopnike. Toda niso izgubljeni za naš narod, kateri jih bode čislal in jih zmiraj pozdravljaj kot svoje odlične sinove. Mi jim izrekamo globoko zahvalo, da so s svojo osebnostjo možato stopili na bojno polje za napredek naroda. Slava Glaserju, Žurmanu, Mursi, Zadravcu!

Vodstvo narodne stranke si je v svesti svojih nalog. Sklicujemo Vas, cenjeni somišljeniki, na trezno posvetovanje o bodočem postopanju. Dobra stvar je zmagala. Toda v zmagi ne smemo pozabiti na bodoče naloge. Trdno bode treba rokave zavihati in neumorno — delati. Naj kmečka zveza pokaže, kaj zna in vzmore, mi pa pojdemo naprej po začrtani poti. Tekmovanje v delu bodi pa v blagor skupnega naroda!

Izid volitve.

Celje-Ormož.

Rebek 1180, Marckhl 2687, Sonnleitner 833.

Rebek je torej padel, zmagal je Markchl s približno 670 glasovi večine. Zgodilo se je to vsled nečuvnega nasilstva od nemške strani, vsled nemarnosti slovenskih volilcev v nekaterih krajih ter konečno vsled izdajstva v naših lastnih vrstah. Malenkostna večina 600 glasov naravnost bije v obraz nemški nadutosti, ki je proglašala te kraje za popolnoma nemške. Prvikrat in gotovo tudi zadnjikrat so dobili Nemci ta mandat v svoje roke. O volitvah v tej skupini bomo govorili še obširneje.

	Rebek,	Markhl,	Sonnleitner
Studence	73	64	473
Celje	144	699	30
Ormož	36	111	—
Gortina	25	56	14
Konjice	12	163	9
Vojnik	38	69	—
Muta	19	96	82
Sevnica	263	49	32
Ljutomer	64	111	3
Marenberk	16	126	12
Zg. Vižinga	118	10	—
Brežice	44	130	2
Rogatec	4	116	3
Vuzenica	109	41	27
Slatina	2	112	—
Šoštanj	76	137	7
Sobota	7	47	57
Št. Lovrenc n. M.	26	92	63
Laško	26	94	2
Vitanje	12	68	2
Slov. Bistrica	39	162	5
Slov. Gradec	24	135	10

1180 2687 833

Volitve v celjski mestni skupini. Ta volilni okoliš je bil tako umetno sestavljen, da bi morali imeti Nemci na večne čase brez vseh skrbi večino. Vendar se je moč nemštva pokazala kot prav nezuatna. Kljub največjemu pritisku so dosegli le majhno večino. Če bi bili Slovenci v večji meri storili svojo dolžnost v nekaterih trgih in če bi socialisti dosegli toliko, kakor so se pred volitve hvalili, gotovo bi prišlo do ožje volitve med Nemcem in Slovincem. Slovenci so bili srednje pridni v Celju, prav dobro v Sevnici, najlepše uspehe so pa dosegli ob meji zlasti v Vižingi in Vuzenici, kar je zasluga vrlih delavcev narodne stranke ob Dravi (Pahernik, Mravljak, dr. Pregl). Zelo sramoten je za Slovence izid v Konjicah, v Ljutomeru in Ormožu in Brežicah. V Šoštanju smo tudi več pričakovali. Socialisti v Celju so dosegli sramotno nizko število glasov, tudi drugje mnogo manj, nego se je pričakovalo. Nemci so delali skrajno pridno in so spravili zadnjega moža na volišče. Priznati moramo, da javno tokrat niso bili nasilni, ampak imajo za svoj uspeh zahvaliti tihemu neumornemu delu, seveda tudi ostremu pritisku nasproti količkaj odvisnim volilcem, deloma pa nepravilnostim. Splošno je bila volitev za Slovence velikega pomena, ker smo vkljub razmeram dosegli jako častno število glasov, kar je pripisovati zelo srečni kandidaturi. Nobeden slovenski kandidat bi ne bil dobil toliko glasov kakor g. Ivan Rebek. V imenu slovenske stvari in narodne stranke, koji zvest član je gospod Rebek, mu izrekamo srčno zahvalo za njegov velikanski trud, kterega je imel v prid slovenstva v tem volilnem okrožju.

Celje-Vransko.

Roblek sijajno zmagal z nad 1400 glasovi večine.

Roblek 4131 glasov, Povalej 2658, Vidmar 451, Vodopiutz 150.

Bitka je končana! Ljudstvo je govorilo jasno in glasno, da si noče dati komandirati. Savinska dolina, dalje Šmartno, Višnja vas, Škofja vas, Dramlje itd. so sijajno pokazale, kako si mora svoboden slovenski narod voliti svojega poslanca, Živel kmečki poslanec Franc Roblek!

Razmerje glasov v celjsko-vranskem okraju:

	Roblek,	Povalej,	Vodopiutz,	Vidmar
Žalec	219	25	—	1
Gotovlje	122	10	—	1
Št. Peter	123	89	—	1
Št. Jur-trg	40	60	—	—
Vransko	117	50	—	—
Št. Jeronim	137	52	—	—

Šmartno v R. d.	152	35	—	—
Višnjavas	129	10	—	—
Grajskavas	52	2	—	—
Gomilsko	93	10	—	—
Prekopa	110	5	—	—
Celje-okolica	218	323	63	150
Petrovče	290	62	2	24
Braslovče	280	177	—	—
Polzela	177	97	23	1
Škofjavas	212	75	10	—
Št. Jur okol.	104	422	20	1
Griže	115	80	28	—
Kalobje	91	63	2	—
Št. Lovrenc	18	57	40	—
Novacerkev	195	64	—	—
Št. Pavel	280	77	—	—
Pirešca	316	65	—	—
Frankolovo	59	138	—	—
Svetina	11	65	1	1
Dramlje	153	66	—	—
Teharje	35	127	37	166
Št. Jur ob T.	244	123	—	—
Marija Reka	44	6	10	—
Dobrna	19	217	—	1

Sijajni dokaz ljubezni in spoštovanja ljudstva do kmečkega poslanca Robleka je bila sinočnja bakljada v Žalcu. Nad 2000 ljudi iz Savinske doline se je zbralo, da počasti svojega poslanca. V velikanskem sprevodu se je pomikala množica s šoštanjsko narodno godbo od kolodvora proti Roblekovi hiši, kjer se mu je prirejalo burne ovacije. Poslanca je pozdravil v imenu narodne stranke g. dr. Karlovšek, čestitajoč ljudstvu, da si je takega moža izbralo. G. poslanec Roblek se je iskreno zahvalil. Mogočni „Živijo Roblek“ so orili po zraku in Savinska dolina se je tresla pod streli iz topičev. Zatem se je vršila javna ljudska veselica. Ljudstvo je vstrajalo pozno v noč.

Brežice-Sevnica-Laško.

Dr. Benkovič pride v ožjo volitev z narodnim kandidatom Rošem.

Dobili so:

Dr. Benkovič 3759.
Roš 1857.
Čobal 1690.
Moscon 403.

Kljub temu, da je napel dr. Benkovič vse sile, da zmaga pri prvotni volitvi, kljub temu, da so duhovniki zanj razvili naravnost podlo agitacijo, kljub temu se je pokazalo, da ljudstvo ne mara tega demagoga. Ostal je napram nasprotniškim kandidatom v manjšini in pride v ožjo volitev z Rošem. — Možje brežiškega, sevnškega in laškega okraja! Vaša častna naloga je sedaj, da dne 23. maja priborite našemu kandidatu zmago. V boj za Roša!

V Trbovljah je dobil Roš 615, Čobal 1144 in Benkovič 299 glasov; kakor iz tega razvidno, je dobil Čobal velikansko večino svojih glasov v Trbovljah.

Marenberg-Slovenjigradec-Šoštanj-Gornjigrad.

Ježovnik prodrl.

Ježovnik 3514, Robič 3203, drugi 280.

Ljuta je bila borba v tem volilnem okraju. To kaže tudi izid volitve. Prvi naskok na klerikalizem in prvaštvo v tem okraju se je posrečil. Živel kmečki poslanec Ježovnik!

V slovenjegraškem okraju je dobil narodni kandidat Ježovnik dvetretjinsko večino. To kaže sledeči izkaz:

	Ježovnik	Robič
Stari trg	42	56
Golavabuka	81	51
Št. Ilj pri Misl.	82	28
Št. Janž pri Dr.	69	19
Lehen pri Sl. gor.	106	87
Št. Martin	128	33
Mislinja	182	30
Sv. Miklavž	107	17
Otišni vrh	101	10
Pameče	93	23
Podgorje	92	50
Rozbor	90	12
Sele	44	5
Št. Vid	77	24
Vrhe	52	20

Šmarje-Rogatec-Kozje.

Volilni okraj Rogatec, Šmarje, Kozje. Dr. Korošec je zmagal s 4187 glasovi. Vinko Žurman je dobil 1654 in štajercijanec Drogenik 654 glasov.

	Žurman	dr. Korošec	Drogenik
Dobrina	2	67	—
Donačka gora	19	104	41
Sv. Trojica	33	34	4
Sv. Florijan	3	114	3
Šmohor	1	27	1
Sv. Katarina	19	7	—
Nadole	9	70	—
Nimno	—	26	—
Poplat	2	61	—
Rajnkovec	4	30	—
Sv. Rok	1	92	45
Slatina okol.	75	108	7
Žetale	84	19	—
Sečevo	21	26	—
Takačevo	36	6	25
Čermožiše	38	46	1
Brestovec	17	15	1
Sv. Ema	30	69	5
Lemberg	4	14	18
Šmarje trg	38	43	9
Šmarje okol.	18	262	109
Nezviš	10	21	1
Št. Peter v M. selu	54	50	39
Ponkva	185	192	18
Roginska gorca	32	49	—
Slivnica	44	107	19
Zibika	30	96	—
Sv. Štefan	12	52	47
Sladkagora	8	113	85
Žusem	21	77	62
Tinsko	18	35	8
Št. Vid	58	51	10
Dobje	43	183	4
Kozje	21	109	7
Drensko rebro	1	127	—
Buče	18	72	—
Gorjane	7	87	—
Podsreda	47	43	—
Koprivnica	2	59	—
Križe	23	73	—
Loka	2	54	—
Lastnič	32	69	—
Podčetrtek	6	36	22
Pilštanj	8	99	2
Mrčno selo	2	89	—
Št. Peter p. Sv. g.	270	102	—
Planinska vas	2	48	—
Presično	64	1	—
Prevorje	3	54	—
Zagorje	16	30	—
Sedlarjevo	37	30	—
Zdole	6	74	—
Sopota	15	43	5
Imeno	3	99	6
Št. Vid n. Planino	3	80	—
Kamen vel.	2	88	—
Verače	19	76	1
Veternik	2	51	2
Virštanj	37	34	—

Ptuj-Ormož.

V ptujsko-ormoškem volilnem okraju je zmagal klerikalec Ploj z 5390 glasovi proti narodnem kandidatu Zadravcu, ki je dobil 2159 glasov; Nemeč Ornig je dobil 1317 glasov. Uspeh je lep; klerikalci in prvaki naj uvidijo, da njihove trdnjave ne stoje tako trdno.

Maribor desni breg.

V okraju Maribor desni breg je dobil klerikalec Pišek 4314, Glaser 317, Kresnik (Štajerčev) 2077, Vidmar (socialist) 834. Pišek je izvoljen.

V okraju Maribor levi breg je dobil klerikalec Roškar 6189, Mursa 839, Senekowitsch (Štajerčev) 1706, Kukovec (socialist) 297. Roškar je izvoljen.

Wastian v Mariboru propadel.

Sam si je skoval Wastian za sebe volilni okraj in je mislil, da gotovo zmaga. Toda ta najzagrizenejši sovražnik vsega, kar je slovensko, je padel. Dobil je 1805 glasove, krščanski socialist Lackenbacher 184, Slovenec Tratnik 54, in socialni demokrat Resel 2075 glasov. Resel je izvoljen. Maribor kot nemška trdnjava je padel.

Sijajni uspeh v Mariboru, kjer je padel Slovenožrc Wastian, je v veliki meri zasluga g. dr.

Rosine. Ta mož je trezno presodil položaj, modro ga znal politično izkoristiti v enem najvažnejših trenutkov za mariborske Slovence. Na skupnem posvetovanju Slovencev je on predlagal, naj se v tem trenutku ne stavi slovenskega kandidata, ampak naj vsi Slovenci pomagajo strmoglaviti Wastiana. Peščica mariborskih Slovencev pod vodstvom kratkovidnega klerikalca dr. Verstovška je v kljub temu postavila slovenskega kandidata, in je — kakor je volitev pokazala — mariborske Slovence samo osmešila. Dr. Rosina in z njim velika večina naprednih mariborskih Slovencev pa so vztrajali pri prvotnem sklepu in so oddali vsi glasove Reselu. S tem so mu pripomogli do zmage in so strmoglavili Wastiana.

V Gradcu pride v dveh okrajih do ožje volitve med nemškim nacionalcem in krščanskim socialstom, v dveh okrajih sta pa zmagala socialna demokrata Pongratz in Resel.

V mestni skupini Ptuj-Lipnica je bilo oddanih 4184 glasov; Vsenemec Malik je dobil 1401, krščanski socialist Kremser 1253, nemški nacionalc Radel 666, socialist Jodlbauer 823 glasov. Torej bo ožja volitev med Malikom in Kremserjem.

Koroško.

Grafenauer z 1009 glasovi večine prodr.

Strastna je bila borba v slovenskem koroškem volilnem okraju. Nemci so napeli vse sile, da iztrgajo koroškimi Slovincem ta edini mandat. Ni se jim posrečilo. Mi čestitamo vrlim bratom Korošcem na tem uspehu. Živel Grafenauer!

V velikovškem okraju bo ožja volitev med Jožefom Nagele (napred. Nemeč) in Florijanom Ellersdorferjem (Slovenec). Prvi je dobil 1751, drugi 1543 glasov. Soc. dem. Eich je dobil 1409 glasov.

V Celovcu je izvoljen Dobernig z 2009 glasovi. Slovenski števeni kandidat Osana je dobil 76 glasov, soc. dem. Riese 702 glasa.

V beljaškem volilnem okraju je zmagal socialni demokrat Riese s 3376 glasovi nad Vsenemcem dr. Angererjem (1412 glasov) in nemškim nacionalcem dr. Aichelbergom (477 glasov).

V volilnem okraju Celovec-okolica je bil ljut boj. Slovenec Podgorc je dobil 1297, nemški nacionalc Kirschner 1899 in socialist Lukas 1404 glasove. Ožja volitev med Kirschnerjem in Lukasom.

Kranjsko.

Razmerje glasov na Kranjskem.

V 10 slov. kmečkih volilnih okrajih:

Ljubljanska okolica:

dr. Šusteršič	4120
Žirovnik	587
Petrič (soc. dem.)	991

Kranj-Škofja Loka:

Demšar (kler.)	4507
Novak (napr.)	415

Kamnik-Brdo:

Krek (kler.)	4800
Sršen (napr.)	721

Radovljica-Kranjska Gora:

Pogačnik (kler.)	4112
Čop (napr.)	564
dr. Dermota	791

Idrija-Logatec-Vrhnika-Cerkljani:

Gostinčar (kler.)	4731
Gruđen (napr.)	1400
Kopač (soc. dem.)	1137

Postojna-Vipava-Senožeče-Lož-II. Bistrica:

Žitnik (kler.)	5648
Dekleva (napr.)	2985
Mozetič (soc. dem.)	168

Litija-Višnja Gora-Radeče:

Povše (kler.)	4751
Cankar (soc. dem.)	1302

Ribnica-Vel. Lašče-Žužemberk:

Jaklič (kler.)	3965
Skubic (kler.)	331
Rudež (napr.)	178
Rus (napr.)	134

Metlika-Novo mesto:

Šuklje (kler.)	5031
----------------	------

Krško-Trebnje-Kostanjevica-Mokronog:

dr. Hočevar (kler.)	4564
Penca (napr.)	1385
Gombač (napr.)	873

Med Hribarjem in Kregarjem v Ljubljani je ožja volitev potrebna! Hribar (narodno-napreden) je dobil 2589, Kregar (klerikalec) 1526, Kristan (soc. demokrata) 641 in Nemeč Del Cott 418 glasov.

Na Kočevskem je izvoljen nemški naprednjak grof Auersperg proti klerikalcu Oberföllnu.

Primorsko.

V tržaški okolici je izvoljen Slovenec dr. Rybač.

Dr. Rybač je dobil 4518, soc. demokrat Jernejčič 1444 in italijanaš Tancer 712 glasov.

V Trstu sta definitivno voljena 1 Slovenec in 1 soc. demokrat. Italijanski soc. demokrati pridejo v 3 okrajih v ožjo volitev. Slovenski glasovi v mestu so narasli od zadnjih volitev za 2000. Soc. demokratje so fraternizirali s Slovenci pred „Nar. domom“. Radost nepopisna.

Razmerje glasov v Trstu. Slovenskih glasov je bilo oddanih v vseh 4 okrajih 3897, laških 7659, socialno-demokratskih 8830 in krščansko-socialnih 1932 glasov.

V Gorici je izvoljen Lah dr. Marani, župan goriški; dobil je 2183, Kopač (Slovenec) 904 in Skabar (socialist) 288 glasov.

Na Tolminskem je izvoljen dr. Anton Gregorčič (klerikalec), v goriški okolici J. Fon, sod. tajnik v Gorici (klerikalec). Na Krasu bo ožja volitev med dr. Petrom Laharnarjem (kler.) in Alojzijem Štrekljom (nar. napr.).

V Istri so izvoljeni vsi 3 Hrvatje (Mandič, Vek. Spinčič in M. Laginja). Vsi 3 Italijani pridejo v ožjo volitev.

V Istri prideta v dveh italijanskih okrajih italijanaša Rizzi in Bartoli v ožjo volitev z dr. Laginjo.

Druge dežele.

Ministri kot kandidatje. Prade in dr. Pacak sta izvoljena, dr. Foht in Derschatta prideta v ožjo volitev in Marchet je propadel.

Schönerer in Stein, dva vsenemška kričača, sta pri tokratnih volitvah propadla.

Največji organizirani stranki v bodočem državnem zboru bosta socialnodemokratska in krščansko-socialna.

Na Nižjem Avstrijskem so dobili od 64 mandatov krščanski socialisti 40, soc. demokratje 12, nemška napredna stranka 1. Ožjih volitev 11.

Na Češkem so od 130 mandatov socialni demokratje doslej dobili 29. V 67 okrajih so ožje volitve. Povsod stoje socialni demokratje proti raznim strankam.

Naučni minister dr. Marchet je propadel v badenskem okraju na Nižjem Avstrijskem s 15 glasovi manjšine. Pri ožji volitvi v tem okraju se bota borila socialni demokrat Winarski in kršč. socialist Zeiner.

Na Nižjem Avstrijskem so v splošnem zmagali krščanski socialisti. Vendar so tudi oni z glasovi nazadovali, osobito na Dunaju, in narasli so glasovi socialne demokracije. Na Dunaju so dobili od 33 mandatov soc. demokratje 8, naprednjaki 1 mandat; v 5 okrajih pride do ožjih volitev in bodo zmagali naprednjaki.

Na Zgornjem Avstrijskem, Solnograškem in Tirolskem so izvoljeni po veliki večini klerikalci.

V Pragi so v predmestjih izvoljeni socialni demokratje Soukup, Nemeč in Černy. V mestu pride v 1. okraju do ožje volitve med Baxo (radikalec) in dr. Houser (soc. demokrat); v 2. okr. ožja volitev med Richterjem (nemški nacionalc!) in Čehom (Mladočeh); v 3. okraju je izvoljen Staročeh dr. Srb; v 8. okraju ožja volitev med Klofačem (narodni socialist) in Neumanom (Staročeh); v 10. okraju ožja volitev med dr. Fohtom (trgovinski minister) in Klofačem (narodni socialist).

Dnevne novice.

Poročila o raznih shodih, ki so se vršili pred 14. t. m. smo prinesli čisto kratko, ker nimajo sedaj več velikega pomena.

Dopisa iz Nove Štife v eni zadnjih številki ni pisal mladenič Franc Černovšek od tam. To izjavljamo, ker ga nekteri tega sumničijo. — Ur. „N. L.“

Oblak se je utrgal dne 11. t. m. popoldne nad Poljčanami. Vsula se je tudi toča. Nekoliko toče so imeli tudi okoli Ptuja.

„Mariborski Sokol“ se krepko razvija. Po dobrem mesecu obstanka se že pripravlja za javen

nastop. Dne 9. junija t. l. priredi v mariborskem Narodnem domu javno telovadbo na orodju in prostih vaj praških, določenih za vsesokolski zlet v Pragi, ki se ga udeleži tudi „Mariborski Sokol“. Pri javni telovadbi bo svirala slovenjebistriška narodna godba. Natančnejši spored se objavi v kratkem.

V petek dne 10. t. m. in v nedeljo dne 12. t. m. so se vršili Roševi shodi v Trbovljah, Rajhenburgu, Zakotu pri Brežicah in na Blanci. Udeležencev na vseh shodih je bilo do 1800. G. kandidata je spremljal na teh shodih dr. Gosak. Govorili so nadalje v Trbovljah dr. Dimnik, jurist Kramer, v Zakotu dr. Strašek, na Blanci dr. Serbec in dr. Zabukošek. Navdušenje za Roša povsod veliko.

Novi mestni dom v Ptujju mislijo že 18. avgusta slovesno otvoriti.

Poročil se je v soboto popoldan v Maksimilijanovi cerkvi v Celju g. Martin Voh, finančni komisar z gđ. Marto Simonischekovo, hčerko gostilničarke v gostilni „Stadt Graz“ na Graški cesti v Celju.

† G. Anton Žager, nadučitelj v Petrovčah, častni član občine Kokarje itd. je umrl dne 11. maja ob 5. uri zjutraj v Petrovčah v 50. letu svoje dobe. Pokojnik je bil priljubljen ne samo med svojimi kolegi, pridobil si je tudi simpatije svojih učencev in njih roditeljev. Naše sožalje rodbini. N. v m. p.!

cv Šolske sestre v Celju in — politika. Enkrat za vselej mirno opozarjamo č. šolske sestre kot učiteljice na slovenski dekliški šoli, naj v prihodnje opuste nastope v šoli, kakor je sledeči: Sestra S. je v tretjem razredu učenke vpraševala, koga bodo njih očetje volili. Na koncu pa se je molilo za „gospoda Povaleja, da bi skoz prišli“. Deklice so to seveda staršem povedale. — Mi zahtevamo, da društvo, ki vzdržuje to šolo, odločno napravi enkrat za vselej konec takemu „učenju“, ker bi sicer morali govoriti drugače.

cv Povalejeva obrekovanja pred sodiščem.

Minolo soboto so stali pred celjsko okrajno sodnijo kmetje in drugi, katere je tožil propali kandidat Povalej zaradi dogodkov v Galiciji, Št. Pavlu in Novi cerkvi. Kakor znano, shodi Povalejevi v teh krajih (kakor sicer tudi po drugod!) se niso posebno obnesli vsled zavednosti kmetov, zato se je Povalej v otročji jezici hotel maščevati nad kmeti. V svojih obtožnicah je nakopičil polno obrekovanja in neresnic. Seveda je to sodnija spoznala in je vse tožene oprostila.

Slovenski trgovci, pozor! Zelo dobro idoča trgovina in gostilna, v najživahnejšem trgu na Spodnjem Štajerju, z velikim prometom in izdatnim dobičkom, je za oddati. Natanko pove slov. trg. društvo v Celju.

Potres. V Ljubnem Donawitzu na Gornjem Štajerskem je bil 10. t. m. ob četrta na šest zjutraj hud potres, ki je trajal tri sekunde. Potres se je širil na severozapadno stran, čutili so sunke v raznih krajih na Semeringu in proti Weichsel-skemu pogorju.

Umrl je v pondeljek zjutraj po daljšem bolehanju g. Aleksander Falk, učitelj v Trbovljah v 38. letu svoje dobe. N. v m. p.!

Zahvala. Vsem volilcem, ki so neustrašeno glasovali za neodvisnega kandidata g. Vinko Jezovnika in mu pripomogli k sijajni zmagi, izreka iskreno zahvalo gornjegrajska organizacija narodne stranke.

Velik požar je uničil sinoči dne 15. t. m. skoro celo vas Polče pri Braslovčah.

Velik požar. Včeraj, dne 15. t. m. je gorel vrh v Oreški v župniji Sv. Benedikt v Slov. gor. Zgorelo je 6 ali 7 hiš.

Slovenski umetnik v tujini. Spodnještajerski rojak, akad. slikar Fran Tratnik je postal sotrudnik pri svetovnem satiričnem listu „Simplizissimus“, ki izhaja v Monakovem. V temu tedniku so proizvedene slike najizbranejših slikarjev-katikaturov, zato čestitamo mlademu umetniku na tem uspehu.

Doktor modroslovja postane v petek dne 17. t. m. štajerski rojak g. Dragotin Šanda. Čestitamo!

Praga. Slovenski akademiki, zbrani v slov. akad. društvu „Ilirija“ v Pragi, zahtevajo od vseh slovenskih poslancev, ki jih bo poslal slovenski narod v državni zbor, — naj pripadajo tej ali oni stranki, — da uresničijo s slovansko večino upravičeno zahtevo slovenskega naroda po lastnem vseučilišču.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu je sklenilo, da se udeleži dne 18., 19. in 20. maja t. l. posvete nove vseučiliščne zastave in 35let-

nice obstanka hrv. akad. podp. društva z zastavo ako se oglasi dovoljno število udeležencev. Odbor prosi torej vse stare hiše in člane, ki se mislijo udeležiti te slavnosti, da javijo to takoj društvenemu odboru.

Pri občinskih volitvah v Libučah pri Pliberku so zmagali Slovenci v vseh treh razredih in tako vrgli nemčursko gospodstvo.

cv Volilni shod v Libojah na praznik Kristusovega vnebohoda popoldne se je prav dobro obnesel. Nad sto kmetov in delavcev je pazljivo in mirno sledilo besedam g. Fridriha. Tudi g. Pikel iz Žalca je govoril in priporočal volilcem g. Robleka, za katerega so bili navdušeni enoglasno vsi, kmetje in delavci. Gospoda Koroščevega kalibra, tudi med hribovskim prebivalstvom zgublajte zaupanje in spoštovanje!

Shod pri Sv. Trojici v Slov. Gor. minolo nedeljo se je obnesel sijajno. Nad 200 volilcev se je zbralo. Pripeljal je benediški Roškar kakih 10 fantičev s seboj, pa so ga našinci postavili na zrak. Predsedoval je shodu g. Franc Kramberger, veleposestnik iz Gočeve, podpredsednik je bil g. Lešnik. Govorili so: urednik Spindler, Lesničar, Štupica, Kramberger itd. Posebno je g. Štupica ostro grajal razmere pri okr. zastopu, pri posojilnici in hranilnici v Št. Lenartu. Ker je teh razmer sokriv Roškar, bomo o prvi priliki spregovorili o njih tudi javno besedo. Vsi zborovalci so se izrekli za kandidaturu g. Mursa.

Roškar pri Malinedelji. Minoli četrtek se je zbralo na 400 kmetov. Roškar je bil sklican shod. Jurjevski kaplan Štuhec je hotel imeti za predsednika Rautaša, a večina si je izvolila Razlaga iz Sitarovec. Roškar je nemoteno govoril — veliko obljuboval. Ko je kaplan Štuhec začel hujskati in je razburjenje raslo, se mu je odvzela beseda. Pri nas voli vse Mursa. — Pri Sv. Križu na Murskem polju je istega dne zbroval Roškar in je podlo hujskal proti ucitelstvu in šoli. Ko sta nadučitelj Cvetko in učitelj Maurič dostojno njegove laži zavračala, so ju nahujskani zvezarji odstranili. Roškar, le hujskaj, pride čas, ko te bodo isti sedaj nahujskani — topli.

Koroščev shod v Št. Petru pod Sv. Gorami dne 12. t. m. je bil razbit. Okoli 1500 kmetov je hrupno demonstriralo proti Korošču. Ta je v senci bajonetov se umaknil v farovž. Med kmeti je bilo nepopisno navdušenje za Žurmana in narodno stranko.

m Robič v III. redu. Kako ljuta je bila borba na Sp. Štajerskem, kaže dejstvo, da je boj dosegel tudi tihe zidove samostana Nazarje. Tudi redovniki, ki so se odpovedali vsemu posvetnemu, so morali pomagati zapriseženim kandidatom kmečke zveze na poslanski stolec na škodo kmetov. Kako dober slovenski kandidat je Robič, se vidi na tem, da je pred shodom na Gorici govoril blaženo nemščino. — Na praznik Vnebohoda na shodu tretjerednikov pa je P. Elekt pridigal to-le: „Možje volilci! Volite krščanskega moža, kakor je Franc Robič. On je v III. redu, torej mu smete zaupati svoje težnje in svoje glasove.“

b Dr. Benkovič — na begu. Minoli četrtek je moral bežati ta „odrešenik“ brežiškega okraja iz Bizeljskega, kjer je napovedal shod, iz Artič in iz Kapel. Ljudstvo ga ne mara.

Dopisi.

Mozirje. „Savinjski Sokol“ je imel pri dobri udeležbi v četrtek, 9. t. m. 27. izredni občni zbor. Br. podstarosta Drukar otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter apelira na brate Sokole, naj delajo z vsemi silami na to, da bo Sokol v Mozirju živel lepo in pravo sokolsko življenje, da ne bo, ko smo ga jedva 19. febr. 1905. zbudili, sedaj zopet zaspal. Povod današnjega občnega zboru je odstop br. staroste Rudolfa Pevca, ki je od dneva probujenja do danes čvrsto in prav sokolsko vodil naš prapor. Izvoliti nam je tedaj novega starosto. Ker nas je pa o Vel. noči zapustil dosedanji tajnik in blagajnik br. Radivoj Tušak, voliti nam je tudi enega odbornika.

Na predlog se je volilo po listkih. Starostom je bil izvoljen brat dosedanji preglednik računov — dr. Jože Goričar, distr. zdrav. To izvoljenje so navzoči bratje burno pozdravili. Odbornikom pa je bil voljen br. Peter Miklavec.

Govorili so še razni govorniki ter navduševali brate k vztrajnemu sokolskemu delu. Polje je široko in večidel celina; na delo tedaj! „Savinjski Sokol“ ne sme zaostati v najmanjše za drugimi Sokoli! Da bi vrlo dobro uspeval in frfotal

vedno više in više v vedri savinski zrak! Na delo do ciljev — Tyrševih! — Na zdar!

Rado.

Vučjavas na Murskem polju. Pri nas se je ustanovilo dne 28. aprila „kmetijsko bralno društvo“ ter si je izmed 37 isti dan pristopivših članov izvolilo predsednika in podpredsednika, odbornike in njih namestnike, povrh še tri preglednike. Predsedništvo je na občjo željo prevzel za tekoče društveno leto g. Cvetko. — Nato je določil občni zbor časopise, pri čemur so se predlagatelji ozirali osobito na kmetijske strokovne časnike. Na isti način se je določila tudi udnina, ki znaša za to leto 2 kroni, da se društvo čim prej gmotno utrdi in si oskrbi dovoljno knjižnico; potem se more in sme znižati.

Radi izredno slabega vremena udeležba sicer ni bila bogve kako velika, a prisotni so se brez izjeme vpisali za ude. Odsotnih je bilo največ takih, ki celo stvar napačno razumevajo ter goje neke nepotrebne politične predsodke. Takim bodi povedano na tem mestu še enkrat, da novoustanovljeno „kmetijsko bralno društvo“ z duhove razburjajočo politiko nima niti sedaj, niti ne bo imelo v bodoče nič opraviti, kakor je govornik naglašal to že na občnem zboru. Brez skrbi in pomislekov se smejo vsi, ki jim je sploh mar čitanja in napredka, okleniti mladega društva; častno za nas in za razvoj in procvit društva zelo koristno bi bilo, ako bi postopali vsi z združenimi močmi. Ne smemo tudi pozabiti omeniti domačih (vučenskih in bučečovskih) mož in fantov, ki so po kratkodobnem vežbanju ta dan prvič nastopili ter nam zapeli prav dobro nekaj lepih moških zborov. Le vztrajajte in radi prihajajte k vaju! Poleg duševne izobrazbe, ki si jo pridobimo z marljivim čitanjem ter v medsebojnih razgovorih, hočemo si zlahtniti z lepo besedo tudi svoja srca, hočemo gojiti plemenita čustva. Samostojno mišljenje in prepričanje ter plemenito čustvovanje — to oboje pa je neobhodno potrebno olikanemu človeku.

LISTEK.

Za tržke pravice . . .

Dogođbica. — J. G. Dobletnski.

III.

Zopet je ležala temna noč okoli Kunšperka; sem od močvirnate Sotle pa se je vlekla gosta megla, iz katere je enakomerno pršal droban dež. Niti za ped se ni videlo naprej. V Sredčanah so kmalu po deseti uri ugasnile luči vsepovsod; le iz dveh hiš se je še svetlikala za rdečezastrtimi okni blede luč. Bdeli so namreč v Zalokarjevi bajti, kjer je priletna Zalokarca, že večletna samska vdova morala pred par dnevi nakrat — bogve kako je to prišlo? — leči v otroško posteljo. — Blažkova gostilnica, ki je bila v pondeljkih navadno brez gosta, je imela tokrat izjemo. Za črvivo, črešnjevo mizo sta sedela dva gosta in sicer stari Kražajnk in pa tržki čuvaj Janža ter pila kisló vino in dremala.

Ker je naš Janža res nekaj povsem originalnega, bodisi glede značaja in pa osebe same, in ker igra Janža v naši povestici prvo junaško vlogo, je potrebno, da ga vsaj nekoliko predočim. Janža je opravljal v Sredčanah hkrati več služb. Bil je tržki redar in nočni čuvaj obenem. Razven se je dal Janža naprositi še za marsikatero drugo koristno opravilo. Tako je na primer spisaval materam in ljubicam pisma za fante, ki so služili v vojaki ali se nahajali kje drugje na tujem; tolmačil je tržanom od davkarije in sodišč došle nemške pozive in spise, sestavljal prošnje izključno le v nemškem jeziku; v največjem delu je šel tudi na polje in je storil za dva druga. Skratka: Janža je bil tržanom prepotrebna in koristna oseba, zato je bil priljubljen in ljudje so mu radi zaupali. Sicer je bil Janža zraven svojih dobrih in slabih navad še poosebljena mirnost in tudi ni nikdar potikal svojih rok tje, kjer bi se lahko opekeli ter je znal ob vsaki priliki odgovoriti, da mu je bilo prav. — Od svoje službene, baje skrajne točnosti si ni pustil jemati prav ničesar in če se je kdo včasih obregnul vanj, češ, da je preteklo noči pozabil klicati polnočno uro, mu Janža sicer ni ničesar odgovoril, le svoj dolgi in sila koščeni obraz je zategnil v tako zaničljive gube, da je s tem povedal napadalcu veliko in vse; nato mu je pokazal hrbet, kakor bi hotel s tem reči: Veš, ni vredno, da bi ti odgovarjal! — Mož je pri tem prav dobro vedel, da bi ne bilo varno govoriti,

ker bi nasprotnik kaj lahko prišel z dokazi, da je Janža preteklo noči resnično takoj po enajsti uri že spal v Blažkovi gostilnici spanje pravičnega . . . Ako je stopil Janža v Blažkovo gostilnico — in to se ni redkokedaj zgodilo — moral je vsikdar skloniti gornji del telesa k spodnjemu, da je bil videti kakor navezani cepi; vse njegovo telo pa je bilo koščeno in suho kakor smrtna kosa. — Tržani so mu kupili svoj čas dolgo sabljo, katero je imel nočindan privezano na neizmerno dolgemu jermenu in je ni nikdar odpasal, še manj pa izdrl. Ta sablja, starega kova, je bila nekdanj lastnina ulanskega oficirja in se je včasih strahovito opletala okoli Janževih meč ter se vlekla daleč za njim.

Tistega večera torej, ko sta Janža in Kražajnk dremala v Blažkovi gostilnici, se je kmalu po enajsti uri previdno priplazila kaka desetorica čudno oboroženih temnih senc do Kražajnkove hiše ter obstala pri prangerju. Brez najmanjšega šuma so položili krampe, motike, lopate in železne droge na tla ter se uprli z vso močjo v pranger. Toda sprevideli so, da se niso varali: treba bode lopate in krampe. Pričeli so takoj z delom zelo oprezno. — Čez kake četrt ure je prišla druga četa, oborožena s koli in cepci ter se nemo pridružila prvim. — Eden je položil cepce na tla in se uprl v pranger, da se je zamajal.

„Se že maje“, je šepetnil drugim, nakar so odložili orodja in dvignili kamen iz jame. V tem je prišel voznik polagoma gori po trgu, vodeč konje za uzdo ter zapeljal voz prav počasi tik prangerja, ki ga je kakih desetoro mož dvignilo na voz. Nato so vsi urno splezali na voz in posedli po prangerju, nakar je voznik udaril po konjih, da sta se vspela visoko ter zdirljala s težkim vozom bliskoma iz trga, da je cestno blato štrkalo na vse strani.

Ta nenavadni ropot na trgu je zdramil Janžo iz spanja. Sunil je spečega Kražajnkova rebra, da bi se bil le-ta skoro znašel pod mizo.

„Ti, Kražajnk, ti! ali si čul? — Ali nisi ničesar slišal, reva ti zaspana?“

Pa Kražajnk se je samo utrnil z dlanjo po obrazu in spal dalje; Janža je vstal izza mize, odprl je vrata in pomolil glavo ven. Hladan piš mu je zagnal v obraz gostega dežja, da je takoj zaprl vrata.

„Saj ni bilo nič! . . . O ti proklete copernice, se že spet gonijo! Sveti križ božji!“ je dejal ter sedel na prejšnje mesto in iztegnil noge pod mizo, da so onstran mize segale daleč po sobi.

Tam, kjer napravi cesta zunaj sredčanskega trga precejšnji ovinek, je skočila temna postava čez cesto v tem hipu, ko je pridirljal voz z prangerjem mimo ter je obstala za cesto. Raz voza je nekdo zamolklo popeval:

Pranger, oj pranger
ta mora bit naši!“

Ko je zdrčal voz mimo, je pričel oni na cesti stoječi človek urno stopati proti trgu. Pozneje je nalahko tekel, konečno pa je pridirljal na vso moč sredi trga in bušnil v Blažkovo gostilnico. — V sobi ni bilo razven gostilničarja, Kražajnkova in Janže nikogar. Ti trije so prestrašeni plačili pokonci. Janža je bil prvi pri prišlecu, ga tresel za obe rami in upraševal venomer:

„Kaj vruga te je vrglo tako na moč skozi vrata, ti Miha? — Ali kje gori? — Kaj? — O sakrment, tak povej no, govori, ti šleva šlevaasta! — Ti pa res nisi zastonj Tepčev Miha! — Tak govori!“

V tem je prišel Miha toliko do sape, da je zajecjal:

„Prangar so vkradli, prangar! — Ti pa sediš tukaj, ti nočni čuvaj, in vino piješ in prav nič ne veš!“ . . .

Pri teh besedah so se Janži odprle usta tako naširoko, da bi mu lahko potisnil celi pranger vanje; lice pa se mu je zdrgnilo, da je bilo videti kakor sežgano usnje.

„A, vkradli? . . . Pranger vkradli? . . . A . . .?“ je vpraševal Janža ves onemogel.

„V katero stran so ga pa nesli, kaj?“ je poizvedoval že zunaj hiše in pričel izdirati sabljo. Leteli so vsi proti Kražajnkovi hiši, kjer je še pred kratkim stal pranger. Miha je lovil sapo in je zatrjeval:

„Podgorci so bili in nihče drugi; poznal sem konje! — Vlupovi konji so bili!“

„O ti jasna strela! O gromska pištola pa vseh ver svetniki, zdaj sem pa v zosu!“ je vzdihoval Janža in se vrtel naokrog, ko so obstali pri Kražajnkovi hiši.

„Kaj pa plešeš sedaj semintje, ko je treba

iti za onimi?" je vprašal Blažek, ko je videl nekako sumljivo stopicanje Janževo.

„Sablje ne morem izdreti, sablje, pa je ne morem“, je zarentačil Janža ter se lomil in krčil nad sabljo. Ko je uvidel, da je sam ne zmore, je velel Tepčevemu:

„Na, Miha, pomagaj! — Ti vleci za sabljo, jaz bom pa držal nožnico.“

Miha je res poprijel in obema se je z velikim trudom komaj posrečilo izdreti močno zarjavelo sabljo. Tedaj je Janža iztegnil svoje dolge noge in naglo izginil v temo, da so ti trije ostali na mestu, nevede, kaj bi storili. Kmalu nato je Janža rjovel in razgrajal nekje za trgov, kakor bi se bil spoprijel s celo vojsko:

„Kaj!? ali ga daste, ali ga ne daste? — Gromske strele! . . . Čakajte, postojte, stojte! . . . Hudiči! Tatovi! Jaz vam pokažem, jaz! Ali ga daste ali ne? . . . Ti, ti! Vlp! . . . Vlp! . . .“

Nakrat pa je vse utihnilo in Janže ni bilo več slišati.

Pri tej priliki ne smem zamolčati nekega posebnega naključja, ki je doletelo našega junaka Janža in je vkljub temu, da se je vsled njegove nepazljivosti Podgorcem posrečilo odpeljati pranger, odvrnilo od njega veliki del krivde. Ravno na ovinku zunaj Sredčan se je odkrnila velika kamnita krogla, ki je bila pritrjena vrh prangerja in je padla raz voza in obležala na cesti, ne da bi bil kdo izmed Podgorcev to zapazil. Do te kroglice je pridiral Janža s sabljo v roki, se spodtaknil vanjo in je padel kar podolgem v cestno blato. Neznansko je takrat zaklel Janža, ko je telebnil na tla in mu je sablja odletela daleč po cesti. Nekoliko je poležal na tleh, potem se je počasi spravil najprvo na vse štiri, si je nekoliko oddahnil in se je postavil na noge. Začel je tipati po blatnih tleh, hoteč se prepričati, kaj mu je spodneslo noge tako neznansko. Ko je nenadoma prijel za prangerjevo glavo, obšlo ga je tako burno veselje, kakor bi bil že več dni v veselju družbi na kakšnem ženitovanju, kjer teče vino raz mize kar tako.

Pobral je sabljo ter začel strašno mahati po temi in je zaplesal okoli kroglice. Odskočil je kvišku in bogve kaj mu je šinilo v razgrete možgane, da je v svoji razposajeni dobri volji porinil sabljo v zidano škarpo, ki je obrobljala cesto za ovinkom. Zadel je s tako močjo vanjo, da se je sablja preletela na dva konca.

Za hip mu je postalo zelo vroče, toda potisnil je ostalo sabljo v nožnico, je poskočil še bolj kvišku in se je zakrohotal:

„A, kaj sablja! Kaj mi bo sablja! Da imam le nekaj prangerja, tega prangerčka, ljubega prangerja! . . .“

In prijel je na tleh ležečo težko kroglico, jo dvignil visoko nad glavo in je zaplesal z njo proti trgu.

IV.

Drugo jutro je v Sredčanah vrelo in vrelo, da še nikdar tako. Kakor krop v kotlu!

Vse do poslednjega tižana se je zbralo na mestu, kjer je stal pranger. Prvo besedo sta do sedaj imela Kražajnk in Pepčev Miha. Domalega vsakemu posebej je moral Miha pripovedovati o dogodku prejšnjega večera. Stali so okoli jame ter se čudom čudili vsemu temu, kar so slišali in videli. Marsikoga je silil smeh, toda razdraženost je prevladala tudi smeh. Jezili so se in hudovali na vse in razgovoru ni bilo konca.

Janže ni bilo od nikoder. Sprva ga v velikem razburjenju in splošnem presenečenju nikdo ni pogrešal. Ko pa je Petrakov Joža nenadoma omenil Janžo, je strašno zašumelo med množico in jezni pogledi so švigali semintje. Kar več glasov se je nakrat odzvalo in vpraševali so eden drugega o Janži in se spogledovali. Kmalu nato je bilo videti Janžo. Gori od cerkve je stopal počasnih, umerjenih korakov ter pritiskal k sebi prangerjevo glavo in težko sopel. Prišedši do gruč ljudi, je spustil glavo na tla.

„Jaz sem storil svoje“, se je zakremžil. — „Več nisem mogel; preveč jih je bilo . . . Kaj takega bi ne storil nobeden drugi . . . Glejte ljudje božji!“ — je vzdihnil globoko in izvlekel polovico sablje in se je ponosno ozrl po ljudeh, kakor bi hotel dobiti zadoščenje.

„Takole smo se!“ je rekel Janža in vihtel odlomljeno rujavo sabljo nad glavo. „Takole smo se in se še bomo!“ je pristavil ves v ognju.

„Jaz sam nisem mogel več storiti; glavo sem jim vzel, prangerjevo glavo, celega prangerja pa mi ni bilo mogoče odnesti.“ . . .

V množici je zašumelo in bučalo, kakor bi se bil trg podiral. Vse je govorilo eden čez drugega, vpilo ter obkrožilo Janžo, ki je zmagonosno vihtel rjavo sabljo.

Ženske so stale bolj oddaljene in se je tuptam ktera plašno prekrizala. Janže je v tem že razvil svoj načrt in odbiral možakarje, kateri naj gredo z njim po pranger. Po dolgem pričkanju, pregovarjanju in raznih nasvetih so se konečno sporazumeli in spolnili Janžev načrt. Večina je bila tudi za to, da se mora privzeti žandarme iz K—.

In tako je tistega dne popoldne zapregel tržan Veras svoja dva mala, suha kljuseta. Skoro vsi odraščeni možki Sredčanski so zasedli njegov voz in so se odpeljali v Podgoro. Ženske pa so zagnale na trgu vrišč, ki je bil pomešan z otroškim jokom.

Solnce je lezlo na zapad, ko se se Sredčani zmagonosno vračali s prangerjem proti domu. Težka se jim je zdela borba za pranger, da so se je glasno spominjali, ko so korakali za vozom v klanecu Skupečno.

Če bi ne bilo žandarmov, bi se Sredčani vračali sedaj domu z obtolčenimi in krvavimi glavami in brez prangerja, tako pa je prišel pranger po malenkostni praski in brez posebnih žrtev Sredčanom v pest. In veseli so bili sedaj in ponosni, ko so prilezli z vozom vrh skupeškega klanca.

Verasova kljuseta sta bila že vajena tega klanca in sta takoj obstala in povsila glavi. Ako bi ju Veras še tako silil v dir, ne spravil bi jih naprej ne z dobrim in ne s hudim. Konja sta le predobro vedela, da ima Skupečno strmino tudi navzdol, ki je za njune žuljeve in obtolčene noge domalega tako težavna, kakor cesta vkreber. To je dobro vedel tudi njuni gospodar, zato ju ni silil dalje. Počasi je splezal spredaj na voz in po njegovem vzgledu so se ravnali vsi drugi.

„Veras, sedaj pa le poženi tvoje mačke, da bomo prej doma!“ je zaukazal Janža, sedeč poleg njega.

Veras je počasi nategnil vajeti in se je ozri nazaj, če so že vsi na vozu, potem pa je švrknul z bičem, na katerem je bil privezan kratek, obrabljen in večkrat zavozlan jermen, zelo podoben suhi glisti, in je udaril po konjskih hrbtih:

„Na, hiii!“

Toda konja sta strigla z ušesi in se nista premaknila z mesta. Oplazil ju je vdrugič, vtretjič, a brez vspeha.

V tem se je začulo kraj gozda pokanje hoste in šumenje listja pod nogami, in predno se je kdo od Sredčanov zavedel svojega položaja, je pridrlo iz gozda kakih petnajst do dvajset oboroženih Podgorcev, ki so planili k vozu.

Veras to videč, je pričel biti po konjih kolikor je mogel; obrnil je bič ter začel z debelim koncem mlati konja, a vse zaman. Premaknila se nista.

Nekdo je oplazil s krepelcem Janžo čez pleča in ga potegnil za kratek suknič raz voza; obenem pa je izbil Verasu vajeti iz rok.

V tem se je bojevalo in teplo že vsenavskriž. Podgorci so vihteli kole in cepce, katerih so se Sredčani branili večjidel le s prostimi rokami. Če je predla tuintam Sredčanu trda, zagnal se je v obupu na nasprotnika, dokler ga ni spravil podse in mu iztrgal iz rok orožje, s katerim se je zamogel uspešneje braniti.

Tudi Veras je bil zlezal raz voza in se je obesil konjema za uzdi, ne da bi se bil udeležil boja.

Nedaleč proč je stal Petrakov Joža. Tudi ta se ni tepel in je dosedaj mirno le gledal celi ta metež. Včasih se je glupo zasmejal, ko je videl da zmaguje Sredčan in zopet so se mu ustnice strupeno raztegnile, ko je opazil, da se zмага nagiba k Podgorcem. Tiščal je obe roki v hlačnih žepih kakor za stavo in je škilil v živo kepo ljudi, ki se je sedaj valjala po tleh semintje.

Janži se je naposled posrečilo, da se je izvlekel iz žive kopice. Takoj je bil eden Čepinovi fantov pri njem in ga je silno oplazil z nekim krajevcom čez roko, da so treske štrknile na vse strani in da je ena oplazila Petrakovega po obrazu.

To ga je vnelo. Neznansko je zatulil in rjoveče, kakor razdraženi lev, je plaul na Čepinovega. Bliskoma mu je izpulil krajevca iz rok in je začel udrihati, kogar je dosegel. Pazil ni prav nič, kam je priletelo. Tokel je po ljudeh, kakor bi ubijal gada ali bogvekaj.

Nakrat se je razlezla živa kepa, ki se je poprej gnetla po tleh, a Petrakov je mahal nekaj časa še celo po golih tleh in rjovel kakor obseden. Pri tem se mu je zlomil krajevca. Vrgel ga je daleč strani ter pobral na tleh ležeči oklešček in oplazil najbližjega Podgorca, da je ta glasno zatulil, se je daleč opotekel, potem še le padel na tla.

Jože ni kar nič odnehal, dokler mu ni izginil poslednji Podgorec izpred oči.

„Primojstokratduš! mene bo kdo, mene?“ je divjal naokrog in je oplatal zdaj enega, zdaj drugega. Iz nosa mu je curljala kri, a on se za to ni brigal. Letal je od enega do drugega Podgorca, toda nikdo ga ni več čakal; vse je bežalo pred podivjanim Petrakovcem.

Ko so Sredčani videli, da se nasprotniki raztreseno umikajo in beže, so dobili še več poguma; posebno Janža. Temu je šele sedaj prišla sablja na misel, da jo je izdrl. Toda letal je bolj za Petrakovim kakor za Podgorci. Morda je uvidel, da se na tej poti za Petrakovim Jožem ne sreča z nobenim Podgorcem več. . . .

Občine in narod.

Občine so deli dežele a tudi naroda. Občinski odbor z županom na čelu je vsled izvolitve zakoni zastopnik vseh občanov, to je državljanov v občini. To zastopstvo mu daje pravico, čuvati pravice občanov. V smislu člana XIX. državne osnovne postave z dne 21. 12. 1867. l. drž. zak. broj 142. ima vsak narod v Avstriji pravico, svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti; zato pristojna ta pravica tudi občinskemu odboru, oziroma županu kot zastopniku naroda v občini.

Teh svojih pravič in moči, a tudi vzvišene dolžnosti so se začeli zavedati občine Gornjegrajskega okraja na jako hvalevreden način; one so namreč preiskovale ter dognale, da se pri c. kr. sodnijah v Celju slovenskemu jeziku krivica godi ter da se on nemščini na ljubo zapostavlja; zato so po svojem shodu županov in odbornikov sklenile slovensko narodnost in slovenski jezik čuvati pred preziranjem in zaničevanjem ter ga v časti in veljavi gojiti in povzdigniti.

One so na podlagi sklepa tega shoda vložile sledečo vlogo, katero tu dobesedno narekujemo.

Rodoljubi in občine si naj blagovolijo to besedilo shraniti, da jim bode mogoče po tem uzoru ložje čuvati in gojiti slovenski jezik pri drugih sodiščih v ozemlju slovenske govornice.

Broj 1408.

Pritožba

občin Gornjegrajskega okraja radi preziranja enakopravnosti slovenskega jezika pri ces. kr. okrajnem in oktožnem sodišču v Celju.

Visoko c. kr. pravosodno ministrstvo
na

Dunaju!

S členom XIX. državnoga osnovnega zakona z dne 21. 12. 1867. l. drž. zak. broj 142. je Avstrijska država priznala, da so vsi narodi v državi enakopravni, da ima vsak narod nedotakljivo pravico, svojo narodnost čuvati in gojiti in da je enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradu in v javnem življenju zajemčena.

Izvršujoč sklep zaupnega shoda županov, svetovalcev in odbornikov vseh občin Gornjegrajskega okraja v področju c. kr. okrožnega sodišča Celjskega z dne 24. V. 1906. in v svesti si svojih političnih pravic, posebno pa, da so županstva in občinski odbori upravičeni slovensko narodnost in slovenski jezik čuvati in gojiti, se spoštljivo podpisana županstva skupno

pritožujejo,

da ureditev javnik napisov pri c. kr. okrožnem in c. kr. okrajnem sodišču v Celju ne ustreza določbam člana XIX. zgoraj naštetega zakona temveč prezira slovenski jezik v sledečih slučajih:

I. Pri c. k. okrajnem sodišču.

1. Na poslopju tega sodišča se nahaja zunaj na ulični strani samonemški napis: „K. k. Kreisgericht Čilli.“ Slovenskega napisa ni nobenega.

2. Na oznanilni deski tega sodišča se nahaja samonemški razglas:

„Vertheidigungsliste für den Sprengel des steier. k. rnt. und krainischen Oberlandesgerichtes pro 1906.“

Nadalje se nahajajo pri tem sodišču siedeči samonemški napisi:

Einlaufstelle

Notariats-Archiv

Grund und Bergbuch	Registratur
Präsidium	Verhandlungssaal Nr. 1
Verhandlungssaal Nr. 2	Schwurgerichtssaal
Berathungszimmer	Verhör, daher Eintritt verboten.
Bibliothek	Tagsatzungssaal
Ratssaal	Nro. 0 Es wird ersucht die Thür zu schliessen.
Dr. Gustav Smolej k. k. Landesgerichtsrath	Dr. F. Krančič k. k. Gerichtsadjunkt
Dr. Hermann Schäftlein k. k. Landesgerichtsrath	Dr. Anton Rojic k. k. Gerichtsadjunkt
Fr. Garzarolli v. Turnlack k. k. Landesgerichtsrath	Dr. Adolf Roschanz k. k. Landesgerichtsrath
Alois Gregorin k. k. Landesgerichtsrath	Adalb. Kotzian k. k. Landesgerichtsrath

Vsi ti in mogoče še kateri drugi samonemški napisi so se dali napraviti na državne stroške, to je na račun davkoplačnikov tudi slovenske narodnosti; ker so napisi javni, morajo se napraviti tudi v slovenskem jeziku.

II. Pri c. kr. okrajnem sodišču.

1. Tudi na poslopju tega sodišča manjka zunaj slovenski napis, pač se na njem nahaja samonemški: „K. k. Bezirksgericht Cilli.“

2. Dvojezični napis znotraj pri stopnicah je tako razdeljen, da zavzema nemški dve tretini, slovenski pa samo eno tretino prostora, kakor bi bila slovenščina za eno tretjino manj vredna, kar počituje sledeča slika:

K. k. Bezirksgericht
im II. Stock
C. kr. okrajno sodišče v II. nadstropju.

3. V dvojezičnem napisu znotraj v poslopju

K. k. Bezirksgericht
C. kr. okrajno sodišče

je slovenski napis popačen z besedo „okrajno“ mesto okrajno, kar želi slovenski jezik oziroma slovenski čut šolanih Slovencev.

4. Razglas pri durih broj 12. in 13. o uradnih dnevih je v nemškem delu dobro čitljiv, v slovenskem pa ni čitljiv, kajti njegova rdeča pisava je močno obledela tako, da slovenskega razglasa pravzaprav ni.

5. Sledeči napisi so samonemški:

Gerichts-Abtheilung
II.

Dr. Josef Kotnik
k. k. Gerichtssekretär

Dr. Josef Edler von Ducar
k. k. Gerichtssekretär

Občani iz občin Gornjegrajskega okraja imajo kdaj-kdaj osobito v trgovskih tožnih zadevah opravka pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju.

III. Sodno osebje v Celju.

V Celju je pri sodiščih popolnoma ali vsaj dobro zmožnih slovenščine 5 svetnikov, 4 tajniki, 2 pristava, 5 avskultantov, 1 knjigovodja, 3 oficijali, 2 kancelista, 1 jetničar. Izmed sodnih slug bili bi 4 srednje zmožni — in izmed pisarniških pomočnikov 6.

Pravilno ne govorijo in ne pišejo slovenščine predsednik okrajnega sodišča, 2 tajnika, 4 avskultanti, 1 pisarniški predstojnik, 1 knjigovodja, 3 oficijali, 1 kancelist, 4 pomožni uradniki in 6 slng. Seveda trdijo vsi ti uradniki, da znajo slovenski jezik, v resnici pa le „lomijo“, a kar je za slabe naše razmere najbolj značilno, izkažejo ti uradniki pri kompetencah pravilno znanje slovenščine le — na papirju.

Da s takimi razmerami v državi narod slovenski ne more biti zadovoljen, se razumeva samo ob sebi. Korist pravosodstva in slovenskega naroda zahteva, da mora biti vse osebje vseh sodišč v mejah slovenske govorice ne samo pravilnega slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožno, temveč ono mora poznati tudi narodova narečja, česar so zmožni le pravniki slovenskega rodu.

Ker je bil državni osnovni zakon z dne 21. XII. 1896. leta kakor dokazuje njegov naslov: „... o občnih pravicah državljanov za kraljevino in dežele, zastopane v državnem zboru...“, izdan za določitev

pravic državljanov, in ker je župan oziroma občinski odbor vsled izvolitve zastopnik občanov t. j. državljanov v občini, ker se nadalje v smislu razsodbe državnega sodišča na Dunaju z dne 3. VII. 1906. broj 264. člen XIX. ravnokar imenovanega zakona ne nanaša samo na fizične osebe, temveč tudi na vse tuzemske zbere državljanov, torej tudi na občine, se čutimo vsa spoštljivo podpisana županstva v svojem imenu ter v imenu občin Gornjegrajskega okraja, sklicujoč se na pravičnost pravosodnega ministrstva, opravičena prositi in zahtevati:

Visoko c. kr. pravosodno ministrstvo blagovoli vse potrebno ukreniti:

1. naj se vsi samonemški napisi pri c. kr. okrajnemu in okrožnemu sodišču v Celju nemudoma dopolnijo z jednako velikimi pravilnimi slovenskimi napisi in sicer na prvem mestu, oziroma, naj se že obstoječi, pogrešno tiskani, po slovniškem pravopisu popravijo.

2. Obe c. kr. sodišči naj rabite v dopisovanju z občinami Gornjegrajskega okraja in z njihovimi občani vedno le slovenski jezik ter se naj pri tem uporabljajo kuverti le s slovenskimi naslovi in s slovenskimi natiskami.

3. Tudi se naj uvede uradni pečat s slovenskim besedilom ter se naj pri obeh imenovanih sodiščih sploh vse tako uredi, da ne bode v prihodnje nobenega povišja k pritožbam zaradi preziranja slovenskega jezika.

4. Osobito se naj blagovoli za to skrbeti, da bode sodno osebje vseh kategorij obeh sodišč slovenskega jezika ne samo v govoru v smislu narečja in slovnic, temveč tudi v pravilni pisavi v smislu slovenske slovnic popolnoma zmožno in da se bodo tu v prihodnje nameščali le juristi in uslužbenci slovenskega rodu.

Izvršujoč sklep zaupnega shoda županov, svetovalcev in odbornikov občin Gornjegrajskega okraja z dne 24. V. 1906. se ob enem priobčujete visokemu c. kr. pravosodnemu ministrstvu na Dunaju izmed soglasno sklenjenih resolucij sledeči dve:

I. Vsi zbrani proglašamo vse državne in deželne urade oziroma njihove uradnike, ki pačijo naša slovenska imena, kvarijo naš jezik ter nočejo z nami v slovenskem jeziku žrdatovati in se ne oziraju na naše zakonite zahteve, za svoje nasprotnike in sovražnike, za rušitelje zaupanja do države, za prouzročitelje nemirov in prekucij v državi, ki znajo v nedoglednem času nastati ter izjavljamo, da so nam naše narodne, jezikovne in politične pravice svete.

II. Vsi zbrani izrekamo svoje nezaupanje sodni upravi v Gradcu in na Dunaju ter ugovarjamo javno v imenu vsega prebivalstva Gornjegrajskega okraja proti temu, da c. kr. nadsodišče v Gradcu in c. kr. pravosodno ministrstvo na Dunaju nastavlja pri sodiščih po slovenskem Koroškem in po Spodnjem Štajerskem sodne uradnike, ki ali niso slovenskega jezika nič ali le slabo zmožni in da se pri imenovanjih v sodnih, osobito v višjih sodnih službah daje prednost prosilcem nemškega mišljenja, oni slovenskega pa se zapostavljajo.“

Županstvo občine Kokarje dne 29. IX. 1906.

Župan: Jernej Šeštir.

Županstvo trg Mozirje,
dne 5. X. 1906.

župan: Ivan Ovcjak.

Županstvo Nova Štifta,
dne 29. X. 1906.

župan: Jakob Savinšek.

Županstvo Gornjigrad,
dne 27. X. 1906.

župan: A. Kolenc.

Županstvo Bočna,
dne 1. XI. 1906.

župan: Anton Levar.

Županstvo Rečica,
dne 9. X. 1906.

župan: Franjo Rakun.

Županstvo občine Ljubno,

dne 12. X. 1906.

župan: Fr. Juvan.

Občinski urad Luče,

dne 5. X. 1906.

župan: Janez Kaker.

Županstvo Solčava,

dne 22. X. 1906.

župan: Rok Robnik.

Ali ni ta vloga najlepše spričevalo zavednosti občin Gornjegrajskega okraja? Ako bi vse občine tako ravnale, bilo bi kmalu konec mori, ki tlači naš jezik po vseh državnih uradih ob tla. S to vlogo se skrha ministrom orožje, katerega vihtijo proti poslancem, češ, saj nobena občina tega ne zahteva, kar vi zahtevate. Kako se pač s takimi vlogami prevrtno nemškimi časopisom črnilniki, a nemškimi strankam se zamaše kričeča nsta, češ, da je slovensko ljudstvo zadovoljno z nemškim uradovanjem; kajti nobena ne zahteva slovenskega uradovanja, to dela le par nezadovoljnežev in kričačev.

Upajmo, da bode vloga dosegla svoj namen v čast občinam Gornjegrajskega okrajr ter v prid pravic slovenskega naroda.

Gospodarski paberki.

Sadno drevje. Kdor hoče dobiti mnogo sadja, naj gnoji drevje dvakrat na leto. Prvič gnojimo drevo, kadar ima kot lešnik debele sadove. Izkopa je treba krog drevesa pol metra globoke luknje, ki naj bodo pri velikih drevesih več kot meter, pri majhnih pa pol metra oddaljene od debla. V te luknje denemo gnoj, ki smo ga napravili iz kravjeka, gnojnice in apna. Potem pokrijemo te luknje z zemljo. Drugič gnojimo drevesa jeseni. Takrat prekopljemo zemljo 75 cm oddaljeno od debla in gnojimo s starim kravjekom in apnom. Ta gnoj je treba pokriti z zemljo, ležati pa ne sme bolj globoko kot 20—30 cm v zemlji. Kdor tako gnoji drevje, bo kmalu spoznal, da dobi več sadja, ker malo sadje ne odpade. Poskusiti je treba, vsaj pri enem samem drevesu. Vspeh bo učil, koliko premorejo gnoj, gnojnica in apno.

Nesreče s poljedelskimi stroji se množe. Tu je odtrgal stroj roko, tam je uničil mlado življenje. C. kr. namestništvo in deželni odbor na Češkem sta zato izdala odlok, v katerem navajata varnostne naprave, katere morajo imeti mlatilnice, slamoreznice itd., da ne bo več nesreč. — Upamo, da bo c. kr. vlada tudi v drugih deželah isto odredila. Ta odlok ni samo važen za poljedelce, ampak tudi za izdelovalce teh strojev. Zakaj odslej bodo smeli prodajati le stroje, ki bodo imeli predpisane varnostne naprave in bodo morali kupce natančno poučiti o porabi strojev.

Prvo mednarodno zvezno zborovanje kmetijskih zadrug

se bode vršilo vsled sklepa predstojništva mednarodne zveze kmetijskih zadrug na Dunaju od 22. do 24. maja 1907. Dnevni red mednarodnega zborovanja: 1. Otvoritev zveznega zborovanja po predsedniku; poročilo o nalogah in smotrih mednarodne zveze. 2. Popis razvoja in sedanjega stanja kmetijskega združništva v državah, ki so učlanjene v mednarodni zvezi (Nemčija, Italija, Avstrija, Švica) po zastopnikih imenovanih držav. 3. Kaka vodila se priporočajo v svrhu centralizacije denarnega prometa kmetijskih denarnih — in drugih zadrug in kake skušnje imajo v tem oziru posamezne države? 4. Organizacija zadrugne dobave. To mednarodno zvezno zborovanje se vrši ob enem z mednarodnim kmetijskim kongresom, ki je določeno za čas 21. do 25. maja 1907. Kdor se zanima za ta zborovanja, naj se oglasi pri Zadrugni Zvezi v Celju.

Razne novosti.

Uživanje črešenj. Dr. Lohte je pokazal v zdravniškem društvu v Hamburgu črevo, ki je bilo v njem 900 črešnjevih pešk. Pripovedoval je, da je zbolel neki mož osem dni po zavživanju črešenj ter tožil o hudih bolečinah v trupu. Sprejeli so ga v bolnišnico sv. Jurja v Hamburgu. Ko so ga preiskali, so dobili v njegovem črevesu peške, ki jih niso mogli odstraniti, ker je bil bolnik preobčutljiv. Zdravniki so se odločili, da odstranijo danko v narkozi (t. j. da bolnika vspavajo). Bolnik je pri narkozi umrl. Razparanje je dokazalo, da je bila danko zelo razširjena in v dolgosti 30 cm napolnjena s samimi črešnjevimi peškami. Ne uživajte torej črešenj s peškami! Zlasti pri otrokih je treba paziti, da opuste to nevarno razvado!

Stara novoporočenca. V Njujorku se poročita dva, ki imata skupaj 200 let. Ženin je star 101 leto, nevesta pa 106 let. Ko sta bila stara okoli 20 let, sta se spoznala in zaročila, a starši zakona niso pripustili. Nedavno sta se po dolgem času zopet našla in sklenila se poročiti.

Živa pokopana. V francoski vasi Sarbazan so pokopali dne 1. maja navidezno mrtvo 30 letno kmetico. Dne 3. maja je slišal nekdo iz napol zasutega groba ječanje ter naznanil županu. Grob so takoj odprli in žena se je nekoliko vzdignila, potem pa ji je bruhnila kri ter je izdihnil. V strašnih mukah je bila strgala vso obleko raz sebe.

Roparski umor. V Novem Jičinu je nekdo ustrelil 19 letno posestnikovo hčer Adelo Hrodko ter vzel iz omare 20.000 kron.

Trebuš si je prerezala v Belovaru na Hrvaškem kmetica Kata Šimič. Bila je v bolnici operirana zaradi želodčne bolezni. Vsled operacije je bila pri mrčni zavesti in v takem stanju si je prerezala trebuh in umrla v groznih mukah. Proti malomarnim čuvaricam se je uvedla preiskava.

V sodu je utonila 52 letna Pavlina Bolkovac v Sisku. Zajemala je vodo iz njega, pri tem jo je pa zadel mrtvoud in padla je v vodo, kjer je našla smrt.

Kuga v Indiji. V angleški nižji zbornici je povedal državni tajnik za Indijo, da je v Indiji od septembra 1906. do marca 1907. umrlo na kugi okoli 5.012.000 oseb. Januarja letos jih je umrlo za to boleznijo 58.432, februarja 98.397 in marca 171.521. Najbolj so prizadete provincije Pundžab, Bengalija in združeni provinciji Agra in Oudh.

Kje je največ pošt? Največ pošt je v Švici, potem pride Anglija, za to pa Nemčija. V Švici je na vsakih 11 km² ena pošta; na Angleškem na vsakih 13,5², v Nemčiji na 13,9 km², v Belgiji na 22,5, v Holandiji na 23,4, v Portugalski na 26,6, v Zedinjenih državah na 140,8, v Avstriji na 35,6, na Danskem na 41,5, v Španiji na 133,2, v Franciji na 46,2, v Grčiji na 99,7, na Ogrskem na 77,6, v Italiji na 22,4, na Japonskem na 51,4, v Rusiji na 1726 in na Turškem na 2335 km.

Čuvstvo mačke. Po navadi pravijo, da so mačke nevhvaležne in da nimajo nobenega srca. Neki francoski list pa piše: Ponsy, mačka — ljubljanka Louis Blanca, znanega socialističnega delavskega voditelja, je čakala vsak večer svojega gospodarja na stopnjicah, ko se je vračal domov. Ko je Louis Blanc umrl, poginila je tudi mačka iz žalosti za njim. Ni hotela ne jesti ne piti, da je končala od lakote.

Danska je država, v kateri vladajo poljedelci. Ta država je danes ena izmed najbogatejših in najsrečnejših držav v Evropi. Tam se vsak poljedelec nauči najpoprej dobro brati, pisati in računati; potem hodi v poljedelsko (kmetijsko) šolo in ko tu izroči svoje nauke, se vrne na svoj dom, da dela na svojem posestvu. Danska ima nebroj poljedelskih šol in vse so dobro urejene in izvrstno preskrbljene. Vsako leto pride iz teh šol nad 3000 izučeni poljedelski delavci. Posestva se obdelujejo po pravilih umnega gospodarstva. Ti poljedelci so najuplívnejše osebe v državi in tvorijo večino v državnem zboru, kjer sklepajo zakone v prid delavstva in poljedelstva.

Granata se je razletela v Kapiju na Ogrskem ter ubila enega otroka, tri pa smrtno ranila. Granata se je bila izgubila v snegu pri strelnih vajah artilerije, in dasi je vojaška oblast županstvo obvestila, vendar so našli granato otroci, ki so jo začeli bombardirati s kamenjem, nakar se je razletela.

Slovenci in „Kranjska hranilnica.“ Ljubljanska „Kranjska hranilnica“, v ljudskem jeziku „stara šparkasa“, je objavila ravnokar svoj računski zaključek za leto 1906, ki kaže 391.701 K 85 vin. čistega dobička. Ni treba omenjati, da je denar, naložen v tej hranilnici, skoraj izključno slovenski denar; pribiti pa moramo, da čisti dobiček ta hranilnica porablja večinoma za nemške, Slovincem kvarne namene. Tako se je na primer dovolilo za nemško gledališče v Ljubljani 3000 K podpore, za slovensko gledališče ničesar; za nem. filharmonično društvo 3200 K, za „Glasbeno Matice“ le 400 K, za nemško planinsko društvo 3500 K, za slovensko planinsko društvo ničesar. Za povzdigo nemškega šolstva je dovolila ta hranilnica za letos 56.000 K, za nemški „Theaterfond“ 40.000 K, a vse iz dobička, ki ga znašajo slovenski vlagatelji. Tako se krepi kranjsko nemštvo na slovenske stroške v našo narodno in gospodarsko škodo. V to hranilnico vlaga predvsem kmetstvo ljudstvo svoje prihranke, ki seveda ne ve, čemu služi njegov znoj. Poučite ljudstvo, za kaj se gre, a poprej se ne sme tožiti o narodni mlačnosti. — Blazirani slovenski inteligenci pa je zastoj vsaka beseda.

Društvene vesti.

„Slovensko trgovsko društvo v Celju“. Dodatno k notici o sestavi odbora v zadnji številki poročamo, da je bil iz vrste trgovcev od zunaj izvoljen odbornikom tudi g. Ivan Kramer iz Trbovelj.

„Slovenska čitalnica“ in „Bralno in pevsko društvo Maribor“ priredi na binkošno nedeljo, dne 19. majnika 1907 v velikih dvoranah „Narodnega doma“ v Mariboru predstavo. Učiteljski diletantje uprizore narodno igro Deseti brat v petih dejanjih s petjem. — Vstopnina: V parterju: sedeži od 1. do 5. vrste 1 K 60 v. od 6. do 10. vrste 1 K 30 v. od 11. do 15. vrste 1 K; stojišča v parterju 60 v. za dijake in vojske 40 v. Na galeriji: sedeži 80 v. stojišča 30 v. Vstopnice se prodajajo v nedeljo dne 19. t. m. od 2.—3. ure popoldne v čitalniških prostorih. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer. Začetek točno ob 8. uri.

Deseti brat v Mariboru. Na binkošno nedeljo dne 19. t. m. priredi Slovenska čitalnica in bralno in pevsko društvo Maribor, narodno igro Deseti brat, ki jo je spisal po Jurčičevem romanu F. Govčkar. Igro uprizore učiteljski diletantje. Začetek ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer, toda vstopnice se dobivajo tudi 19. t. m. popoldne od 2.—3. ure v čitalnici. Razpošiljajo se tudi vabila in letaki. Po igri je prosta zabava.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu si je na VI. rednem občnem zboru izvolilo za letni tečaj 1907 sledeči odbor: Predsednik: cand. med. Vinko Tajšek; podpredsednik stud. iur. Milko Hrašovec; tajnik: stud. iur. Hinko Irgolič; blagajnik: stud. iur. Mihael Stajnik; knjižničar: cand. phil. Jaka Cimerman; gospodar: stud. iur. Pavel Lenarčič; odb. nam.: stud. phil. Josip Pirnat; preglednika: cand. phil. Jaka Kelemina in stud. iur. Konrad Šmid.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu. Na I. rednem občnem zboru dne 27. aprila 1907 se je odbor za l. t. sestavil sledeče: predsednik: phil. Janko Leskošek; podpredsed.: phil. Slavko Reich; tajnik: med. Jakob Schober; blagajnik: techn. Vekoslav Hrovat; gospodar: jur. Ludovik Zagoričnik; knjižničar; phil. Vinko Zupan; namestnika: techn. Ciril Kraigher, jur. Dragotin Trstenjak; pregledniki: jur. Miloš Stibler, jur. Milan Korun, jur. Josip Pačnik.

Na občnem zboru „Kluba slov. medicincev na Dunaju“ se je konstituiral sledeči odbor za letni tečaj: predsednik: med. Viktor Slamnik; tajnik: med. Anton Mlinar; blagajnik in knjižničar: med. Ernest Vidic; preglednik: med. Andrej Jenko.

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju naznanja, da se je na prvem rednem občnem zboru sestavil odbor za letni tečaj sledeča: predsednik: med. Josip Klun; podpredsednik: phil. Evgen Vavken; tajnik: iur. Mate Suhač; blagajnik: iur. Dragotin Vrečko; knjižničar: iur. Franc pl. Premerstein; arhivar: for. Josip Kenda; gospodar: phil. Ivan Knaflič; namestnika: phil. Radovan Matjašič, iur. Leopold Pečar; pregledniki: phil. Nande Marolt, iur. Franc Kandare, phil. Rado Pavlič.

Izjava.

Podpisani s svojim govorom na shodu dne 14. aprila t. l. v prostorih g. žup. Flor. Goleza nisem mislil žaliti cenj. učiteljstva, ter izgovorjene besede resno obžalujem. V svrhu poravnave pa plačam za učila revni šolski mladini 10 K.

Jernej Cerovšek, kmet.

Hmeljske droge

proda 6—7 m dolge
: po ugodni ceni. :

Hmelj kupi

7131 po dnevni ceni
Emerik Kuketz, Žalec.

Malo posestvo

v Sav. dolini
z dvema orali zemlje,
200 stopinj od cerkve
za vsakega profesijonista
prilicno, je takoj
na prodaj.
Vpraša se pri upravništvu „Nar. Lista“.

64 2-2

Izjava.

Podpisani obžalujem, da sem g. Ivana Schuligoj, trgovca in organista v Vuzenici, žalil in se zahvaljujem, da mi je odpustil.

Martin Valenti, m. p.

Na hrano

se sprejmejo gospodje

v društveni gostilni „Slovenskega delavskega podpornega društva“.

Vsako nedeljo ob 9. uri
dopoldne
se nastavi
izborna termalno pivo

Dr. E. Volčič v Novem mestu
(Rudolfovo :: Kranjsko)
je uredil in izdal:

1. Civilnopravdni red in
sodni pravilnik z drugimi civilno-
pravdnimi zakoni.

Knjiga je popoln zbornik pravil označene vrste; koncem trarine je obširno stvarno kazalo v slovenskem in hrvaškem jeziku. — Obseg XII in 909 strani; cena vezani knjigi 8 kron, poštalna 55 vinarjev. 33 10-3

2. Odvetniška tarifa vsloven-
skem in hrvaškem jeziku pred sodišči; sodne pristojbine. Obseg 75 strani (20 tabel); cena 1 krona 80 vinarjev. — Knjigi se dobivate pri dr. Volčiču in pri knjigotržcih.

Belo platno

pošiljam še po starih cenah
dokler je zaloge proti po-
vzetju in poštne prosto.

Kos 12 m K	3-90	} Amerikansko platno trpežno za podlago
Kos 25 „ „	7-80	
Kos 12 m K	4-60	} Slovensko platno trpežno za perilo
Kos 25 „ „	9-30	
Kos 12 m K	5-10	} Družinsko platno mehko in zelo trpežno
Kos 25 „ „	10-30	
Kos 12 m K	5-30	} Gorenjsko platno debelo in zelo močno
Kos 25 „ „	10-80	
Kos 12 m K	6-10	} Hribovsko platno debelo in zelo močno
Kos 25 „ „	12-30	
Kos 12 m K	6-30	} Domestik platno fino in trpežno
Kos 25 „ „	12-80	
Kos 12 m K	7-20	} Samostansko platno fino in posebno trpežno
Kos 25 „ „	14-80	

Trgovska hiša manufakturnega in modnega blaga na drobno in debelo.

R. STERMECKI, Celje
v hiši slovenske posojilnice.

Vzorci za ženske in moške obleke zastoj.

Darujte za „NARODNI SKLAD“!

Čateške toplice

na Kranjskem,
pol ure od žel. postaje Brežice
(Rann) z vozom, pol ure od
žel. postaje Dobeve peš hoda.

Akrathotherma prve vrste, toplote 40—43° R vplivajo eminentno proti protinu, mišični in členski revmi in njih posledičnim boleznim, kakor tudi nevralgiji, kožnim boleznim in ranam, kroničnemu materničnemu vnetju, eksumu, Stanovanja in kopališki bazeni na novo sezidani, odgovarjajo vsakim higijeničnim zahtevam. — Gostilno je prevzel novi ostir, ki bo skrbel za dobre jedi in pijače, tako da bodo tudi v tem oziru gosti zadovoljni. — Kopališki zdravnik dr. I. Strašek.

Vsa nadaljna pojasnila daje kopališko oskrbništvo toplic, p. Brežice.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 15

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Čeniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

VABILO na

OBČNI ZBOR

„OKRAJNE POSOJILNICE V LJUTOMERU“

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 26. maja 1906, ob 8. uri zjutraj
v Fran-Jozefovi šoli v Ljutomeru.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva.
2. Poročilo nadzornikstva o računu za leto 1906 in odobrenje istega.
3. Izločitev udov.
4. Volitev nadzornega svetovalca in cenilne komisije.
5. Slučajni predlogi.

Ako bi ta na 8. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 9. uri istega dne z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, kateri bode v zmislu § 38 pravil sklepal veljavno tudi ne oziraje se na število navzočih zadrušnikov
V LJUTOMERU, dne 2. maja 1907.

Ludvik Babnik, načelnik.

NA NOVE ŠA IZNAJDBA!

Velik požar

zamore se lahko in :
naglo pogasiti le s

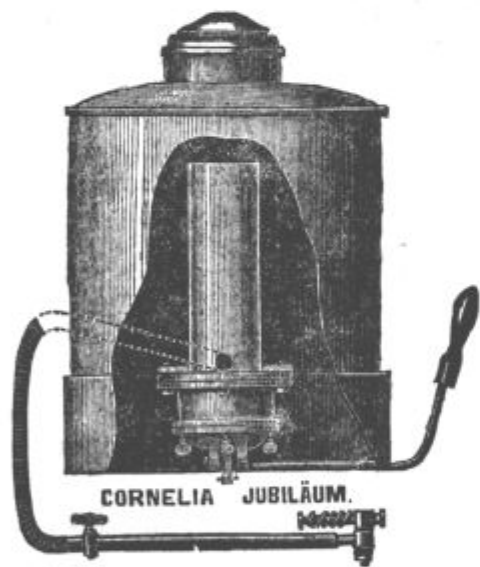
Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke 129 odlikovanj!

Zmagal

potrebna, temveč

dobra brizgalnica

bode vinogradnik le, ako se poslužuje vseh pripomočkov za odstranjenje peronospore. Ne samo prava zmes galice in apna je k temu

in take od-daja vino-gradnikom

po nižanih cenah

Trgovina z železnino „MERKUR“, P. Majdič, Celje

ter priporoča vse druge poljedelske stroje kakor mlatilnice, geplje, čistilnice, stroje za košnje in sušenje krme iz prvih tovarn zanesljivo najboljše kakovosti po najnižjih cenah.

Za stavbeno sezijo: traverze, železniške šinje, cement, cevi iz kamenščine, strešna lepenka, trstina, vodovodne naprave in cevi, pocinkana pločevina za kritje streh, strelovodi itd. — Najbolje kose, za vsak komad se jamči.

68 4-1

EDINA SLOVANSKA DELNIŠKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA

Najugodnejše in najcenejše zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživetja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.
- e) Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Najboljši zavarovalni pogoji:

- a) Zavarovani znesek se izplača popolnoma tudi v slučaju samomora, dvoboja, če je bilo zavarovanje dve leti brez prestanka v veljavi.
- b) zavarovalne listine ne zapadejo, če so tri leta v veljavi, in če ni nanje podano posojilo.
- c) Zavarovalne listine, ki so bile vsled neplačane zavarovalnine zmanjšane ali zapadle, se more kadarkoli tekom treh mesecev obnoviti, to obnovenje ni odvisno od zdravstvenega stanja še živečega zavarovanca.
- d) Na zavarovalne listine, ki so najmanj tri leta v veljavi, dovoljuje družba posojila za zmerne obresti.
- e) Vojni riziko je v vseh zavarovanjih (izvzemši samo vojake po poklicu in osebe, ki izvršujejo vojaško službo pri mornarici) takoj od začetka in sicer do zneska kron 10.000 brezplačno všteto.

PRVA ČESKA SPLOŠNA DELNIŠKA DRUŽBA ZA ZAVAROVANJE NA ŽIVLJENJE

Okrajni zastopnik v Celju je gosp. Terček Alojzij, Schillerjeva ulica št. 3
v Mariboru je gospod Tomažič Ivan, Tegetthofova ulica 10
v Sv. Lenartu v Slov. gor. je gospod Zemljič Josip
v Brežicah je gospod Holy Josip.